

Živnostenské podnikání

Materiál byl vytvořen v rámci projektu
Nové výzvy, nové příležitosti, nová škola

*Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním
fondem a státním rozpočtem České republiky*

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1 Charakteristika živnostenského podnikání

Živnostenské podnikání upravuje **zákon o živnostenském podnikání** (živnostenský zákon).

Živnost je *soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku* a za podmínek stanovených živnostenským zákonem.

Živnost není:

- provozování činnosti vyhrazené zákonem státu nebo určené právnické osobě
- využívání výsledků duševní tvůrčí činnosti (autorský zákon, vynálezy apod.)
- restaurování kulturních památek
- provádění archeologických výzkumů
- *tzv. svobodná povolání* podléhající zvláštním předpisům (lékaři, veterináři, advokáti, notáři, znalci, auditoři, daňoví poradci apod.)
- další činnosti, na něž se vztahují jiné zákony – např. činnost bank, pojišťoven, výroba léčiv, pořádání loterií, výroba a rozvod elektřiny, plynu a tepla, zemědělství, provoz drah, výchova a vzdělávání ve školách, provozování rozhlasového a televizního vysílání, apod.

Údaje o podnikatelích, kteří mají udělená živnostenská oprávnění jsou obsaženy v **živnostenském rejstříku**. Vedou jej živnostenské úřady. Část živnostenského rejstříku je veřejná (každý může nahlédnout), část je neveřejná (nahlédnout může pouze ten, kdo prokáže právní zájem).

Živnostník ručí za závazky z podnikání celým svým osobním majetkem, řídí svůj podnik zpravidla sám a sám také zastupuje podnik navenek. Každý podnikatel dostane své IČO (identifikační číslo).

Živnost může provozovat fyzická osoba nebo právnická osoba (včetně zahraničních subjektů), splňující podmínky dané živnostenským zákonem.

2 Podmínky k provozování živnosti

1. Všeobecné podmínky

- **plná svéprávnost** - věk 18 let + způsobilost k právnímu jednání, tj. zletilost + duševní zdraví

Poznámka.

Plnou svéprávnost lze nahradit přivolením soudu k souhlasu zákonného zástupce nezletilého k samostatnému provozování podnikatelské činnosti.

- **bezáhonnost** – podle živnostenského zákona se za bezúhonnou se nepovažuje osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže byl tento trestný čin spáchán v souvislosti s podnikáním, které chce provozovat. Bezúhonnost se prokazuje u občanů ČR výpisem z evidence Rejstříku trestů.

2. Zvláštní podmínky

- **odborná způsobilost** - dokládá se osvědčením o vzdělání, kvalifikaci a praxi

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3 Odpovědný zástupce

Odpovědný zástupce je fyzická osoba ustanovená podnikatelem, která odpovídá za řádný provoz živnosti a dodržování předpisů a je k podnikateli ve smluvním vztahu. Musí splňovat všeobecné i zvláštní podmínky provozování živnosti.

Nikdo nemůže být ustanoven do funkce odpovědného zástupce pro více než čtyři podnikatele.

Odpovědného zástupce je povinen ustanovit

1. podnikatel fyzická osoba, nespňuje-li zvláštní podmínky provozování živnosti
2. podnikatel právnická osoba, pro živnosti vyžadující splnění zvláštních podmínek provozování živnosti

V ostatních případech podnikatel může ustanovit odpovědného zástupce, ale nemusí.

4 Rozdělení živnosti

4.1 Ohlašovací živnosti

– oprávnění provozovat živnost vzniká dnem ohlášení

- **živnosti řemeslné** – jsou uvedeny v *příloze č. 1* živnostenského zákona, podmínkou k jejich provozování je odborná způsobilost získaná vyučením v oboru, kterou může nahradit šestiletá praxe v oboru

Příklady: hodinářství, zednictví, truhlářství, hostinská činnost, kominictví, kosmetické služby

- **živnosti vázané** - jsou uvedeny v *příloze č. 2* živnostenského zákona, u každé z nich jsou uvedeny podmínky odborné způsobilosti

Příklady: výroba a zpracování paliv a maziv, oční optika, projektová činnost ve výstavbě, vedení účetnictví, provozování autoškoly, provozování solárií

- **živnosti volné** - obory činností, které náleží do živnosti volné, jsou uvedeny v *příloze č. 4* živnostenského zákona, k jejich provozování se nevyžaduje prokazování odborné způsobilosti

Příklady: výroba hnojiv, výroba a zpracování skla, výroba strojů a zařízení, velkoobchod a maloobchod, ubytovací služby, projektování pozemkových úprav (celkem jich je 80)

4.2 Koncesované živnosti

– oprávnění provozovat živnost vzniká dnem nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese

– získání koncese je podmíněno splněním požadované odborné a zvláštní způsobilosti a splnění dalších podmínek uvedených v zákoně

– jsou uvedeny v *příloze č. 3* živnostenského zákona

– *příklady:* nakládání se zbraněmi, střelivem, výbušninami; silniční motorová doprava, cestovní kanceláře, ostraha majetku a osob, pohřební služba, provozování krematoria, balzamování

Podnikatel prokazuje své živnostenské oprávnění

a) výpisem ze živnostenského rejstříku

b) do vydání výpisu stejnopisem ohlášení s prokázaným doručením živnostenskému úřadu nebo pravomocným rozhodnutím o udělení koncese

5 Zánik živnostenského oprávnění

- smrtí podnikatele (nepokračují-li v provozování živnosti dědicové)
- zánikem právnické osoby (nepokračuje-li v provozování živnosti nástupnický subjekt)
- výmazem zahraniční osoby povinně zapsané do obchodního rejstříku z obchodního rejstříku
- uplynutím doby, pokud bylo vydáno na dobu určitou
- stanoví-li tak zvláštní právní předpis
- rozhodnutím živnostenského úřadu o zrušení živnostenského oprávnění

6 Vyřizování živnostenského oprávnění

Oproti nedávné minulosti došlo k velkému zjednodušení pro podnikatele při vyřizování živnostenského oprávnění.

Dříve bylo potřeba zažádat o výpis z rejstříku trestů, na finančním úřadě žádat potvrzení o tzv. bezdlužnosti (neexistence nedoplatek daní, nedoplatek sociálního a zdravotního pojištění). Potom musel podnikatel vyřídít na živnostenském úřadě živnost a následně oběhnout další instituce, aby se přihlásil k placení daní (finanční úřad), k placení sociálního pojištění (OSSZ), zdravotního pojištění (zdravotní pojišťovna), případně aby ohlásil volná pracovní místa (úřad práce).

1. srpna 2006 byla na obecních živnostenských úřadech zřízena **Centrální registrační místa** (CRM), kde podnikatel mohl zároveň při vyřizování živnostenského oprávnění učinit oznámení i vůči dalším správním úřadům - finančnímu úřadu, správě sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovně a úřadu práce. Pro toto oznámení byl zaveden tzv. **Jednotný registrační formulář** (JRF). Tento formulář má dvě strany a žadatel vyplňuje 140 kolonek. Tato možnost přinesla pro podnikatele podstatné zjednodušení a časovou úsporu, protože bylo odstraněno opakované vyplňování identifikačních údajů na každém úřadě zvlášť. Využití služeb CRM podnikatelem není jeho povinností, ale nabízenou možností. Dnes se jednotného registračního formuláře využívá jen tehdy, když si podnikatelé vyřizují živnost přes internet.

V současnosti, pokud podnikatel vyřizuje živnost osobně, stačí, když se dostaví na živnostenský úřad, přinese občanský průkaz, potvrzení o splnění zvláštních podmínek k provozování živnosti (pokud nějaké podmínky musí splňovat), přinese úředně ověřené prohlášení odpovědného zástupce, případně odpovědného zástupce přivede sebou (pokud jej potřebuje) a zaplatí správní poplatek 1000 Kč. Vše vyřídí jednoduše na jednom místě.

